

STM 1948

Dansk musikvidenskab

Av Bengt Johnsson

© Denna text får ej mångfaldigas eller ytterligare publiceras utan tillstånd från författaren.

Upphovsrätten till de enskilda artiklarna ägs av resp. författare och Svenska samfundet för musikforskning. Enligt svensk lagstiftning är alla slags citat tillåtna inom ramen för en vetenskaplig eller kritisk framställning utan att upphovsrättsinnehavaren behöver tillfrågas. Det är också tillåtet att göra en kopia av enskilda artiklar för personligt bruk. Däremot är det inte tillåtet att kopiera hela databasen.

DANSK MUSIKVIDENSKAB

AV BENGT JOHNSON

Musikforskningen i Norden har næsten udelukkende hvilet paa de Erfaringer og Resultater, som den udenlandske Videnskab har frembragt. Grundet paa sin geografiske Beliggenhed har Danmark i højere Grad end de øvrige skandinaviske Lande haft nærmere Kontakt med de førende Nationer paa Musikforskningens Felt, men dansk Musikforskning saavel som dansk Aandsliv har i det 19.—20. Aarh. overvejende baaret Præg af vor sydlige Nabos Forhold. De videnskabelige Forskningsmetoder, som man i Begyndelsen af dette Aarhundrede fulgte i Tyskland og Østrig har i nogen Grad ensidigt domineret dansk Musikforskning, den tyske musikvidenskabelige Litteratur er næsten udelukkende benyttet af de Studerende som Grundlag for det musikvidenskabelige Studium; men i de seneste Aar, hvor den tysksproglige Faglitteratur næsten er forsvunden fra Bøgenes Verden, har de nyeste Forskningsarbejder vestfra gjort det muligt for de danske Musikhistoriker at udvide deres Horisont og orientere sig i andre Retninger, en Reaktion imod den tidligere saa eneraadende germanske Tradition. Som det eneste Land i Norden har Danmark haft det Fortrin i over et kvart Sekel at besidde en fast musikvidenskabelig Lærestol ved Københavns Universitet indtil 1947, hvor Upsala fik sin »Institution för musikforskning» med Prof. C.-A. Moberg som Leder; og næsten samtidigt fik Danmark sin 2. musikvidenskabelige Lærestol med Knud Jeppesen's Udnævnelse til Professor ved Aarhus Universitet. Det vilde være af allerstørste Betydning, om der imellem de nordiske Musikforskere kunde etableres et intimt Samarbejde, og for de paagældende Landes Studerende vilde det af rent pædagogiske Grunde være af stor Vigtighed, om de fik Lejlighed til at lære de forskellige Studieplaner at kende og frem for alt at faa et Overblik over de Udviklingslinier, som Musikforskningen har fulgt nord for den dansk-tyske Grænse.

Hensigten med denne Opsats er derfor i første Række den at give en Oversigt over den danske Musikforsknings Udvikling gennem

Tiderne. Idet jeg henviser til benyttet Materiale og Kildeskrifter vil man herigennem samtidigt være i Stand til at følge den rent historiske Klarlæggelse af dansk Musikhistorie, der, trods mange dunkle Punkter, dog maa siges at være nogenlunde fastlagt i de store Linier.

Kaster man et Blik paa den almindelige Historieskrivning i Danmark, saa forundres man over, hvor righoldigt og mangesidigt Danmarks Historie er blevet belyst. Hver Periode har saa at sige sin store Historiograf. Den tidlige Middelalder møder med Saxo, der paa rent nationalhistorisk Basis gør Rede for sit Folks Skæbne, eller Rimkrønikens Forfatter, der, byggende paa de kirkelige Autores' dogmatiske Autoritetstro, skildrer historiske Hændelser fra et ensidigt Synspunkt. Henimod den nyere Tid, i 15. Aarh. glider denne Indstilling tilbage for en mere pragmatisk Opfattelse af Historien; vi behøver blot i denne Forbindelse at nævne Povl Helgesen og Anders Sørensen Vedel. Det teologiske Baand, der hidtil havde behersket Historieforskningen aftager, og dermed svækkes den rent idemæssige Baggrund; den opblomstrende Memoirelitteratur bringer ikke nogen egentlig Fremstød i metodisk Retning, men i Midten af 17. Aarh. opbygges virkelige ansvarsbevidste Forskningsmetoder delvis støttende sig paa den klassiske Filologi. Den kritiske Historieforskning i Danmark grundlagdes af Hans Gram, Holbergs Universitetskollega; denne Forsker vendte sig skarpt mod den forrige Tidsalders historisk Fantasterier. Gram dannede ligefrem Skole; hans Virksomhed fortsattes af Jakob Langebæk og Holberg. Den nationalistiske Indstilling præger disse Historikers Opfattelse, samtidigt kommer der hos Holberg yderligere et rent etisk og pædagogisk Element i den historiske Skribentvirksomhed: Historien skal virke opdragende og belysende, og samtidigt skal selve Fremstillingen være velformet for netop at naa dette Maal. Denne Linie fortsættes af Lærde som P. F. Suhm og rækker helt frem til det 18. Aarh.'s Slutning. I den romantiske Tidsalder arbejder Historieforskningen i Begyndelsen Haand i Haand med de store Digtere, med deres Tendens til især at give en »forklaret» Skildring af Nordens Oldtid og Middelalder. Fra 1830erne traadte de nationale og politiske (Liberalismen) Synspunkter i Forgrunden. Hovedforfatteren fra dette Tidsrum er Kritikerens C. Paludan-Müller, den kendte Digtets Broder. Det 19. Aarh.'s Historieforskning kom ogsaa til at præge 20. Aarh. Mange af de Mænd, der havde brudt nye Baner paa den anden Side af Aarhundredeskiftet fortsatte da ogsaa deres Virksomhed et godt Stykke ind i dette Aarhundrede. Men ved Siden af de ældre, voksede en Skare yngre Forskere frem, ofte Elever, der stod parat som Medarbejdere og Afløsere. Paa mange Omraader ind-

vandt de nyt Land for Videnskaben, og de anlagde mange nye Sunspunkter samt nye Vurderinger af Perioder, historiske Skikkelser, Litteratur- og Kunstretninger, og i højere Grad end før har man forstaaet at leve sig ind i de forskellige Tidsaldre og opfatte disse ud fra deres egen Tid. Fælles for de fleste yngre Forskere er en fast videnskabelig Metode, der skyldes Opdragelsen i Kr. Erslev's og i den klassiske Filologi's strenge Skole.

Et sobert Syn paa Kendsgerningerne og en stærk Uvilie mod utilstrækkeligt begrundede Hypoteser karakteriserer Periodens Forskning. Maaske staar man her ved noget særligt dansk: Angsten for at virke uægte og overeksponeret, men blot paa en saglig, enkel og til Tider næsten »anonymt» virkende Maade at klargøre de historiske Begivenheder.

Et ganske andet Billede viser dansk Musikhistorieforskning. Den selvstændige musikvidenskabelige Forskning, som vi nu kender den, er jo en af de yngste Videnskabsgrene; men tager man Musik som et rent teoretisk spekulativt, matematisk-akustisk Fag uden Tendens i historiske Retninger, saa er Faget ligesaa gammelt som det *at efterforske og studere*.

En fjern Oldtid lagdes jo allerede Grunden til den matematisk-akustiske Opfattelse af Musikken og dens Sammenhæng med de eksakte Videnskaber, der kom til at dominere op igennem Senantikken og hele det middelalderlige Tidsrum. I de store Kulturlande, Italien og Frankrig bevares jo gamle musikvidenskabelige Skrifter »Traktater». Disse er som bekendt præget af den begyndende Skolastiks ensidige dogmatiske Synspunkter iblandet den antikke spekulative Filosoferen over Musikken, enten er det denne velkendte Trang til Sammenkædningen af Musikken med det kosmiske, Verdensaltet og dets rent aritmetriske-astronomiske Lovmæssighed, som Musikken er Symbolet paa, eller den bliver et Udtryk for den kristne Kults Enhed. Kun sjældent drejer det sig om Tonerne selv, Musikkens Stil o. s. v., de rent teoretiske og tonale Spørgsmaal gaas der ind paa, men om nogen egentlig Musikhistorieskrivning er der næppe Tale. Samtidigt med de første Universiteters Grundlæggelse her i Europa i Oxford og Paris faar Musik som videnskabeligt Fag sin Plads sammen med de øvrige »artes liberales».

Selv om vi i Middelalderen ikke besad noget egentlig Universitet i Danmark, hvor de teologiske og klassiske Videnskaber dyrkedes efter Skolastikkens Mønstre, saa var den aandelige Paavirkning fra Frankrig gennem en lang Række af unge danske Lærde, der studerede ved Sorbonne, saa stærk, at man før Universitetets Grundlæggelse

under Chr. I. i Aaret 1479 i forskellige Kredse bedrev vidtgaende Studier paa flere Felter langt udover Latinskolen. Franciskanerne var stærkt optaget af saadanne videnskabelige Sysler, og man kan med en vis Ret slutte sig til, at Musikken som teoretisk, skolastisk Disciplin spillede en betydelig Rolle i deres lærde Studier, men vi ejer desværre intet dokumentarisk Bevis herfor og maa udelukkende henvises til Gisninger og Analogier fra udenlandske Kilder. I det hele taget er den danske Middelaldermusik fra og med *cantus gregorianus*' sejerrige Indtog til Reformationens Indførelse i 1536 et mørkt Hul i dansk Musikhistorie; kun spredte Notater om Sangen, Honorarer til Cantorer, Lister over Bøger o. s. v. i de ældst bevarede Kirkeregnskaber, gamle Krøniker og Kloster-Aarbøger giver os den eneste Oplysning, at der virkelig har været musikalsk Liv, især indenfor vor Kirke, og at man har kendt og anvendt den flerstemmige Kunst, *Discantus* og den mensurale Musik; og i Forbindelse med dette har de Lærde naturligvis tillige teoretisk syslet med Tonernes Kunst. Men »Traktater» om den mensurale Kunstsang med den spekulative, halvt antikke og halvt kirkelig-dogmatiske Teoretiseren fattes ganske paa dansk Grund.¹ Franciskanerne i Danmark var uhyre flittige, ikke alene med deres Studier, men de var tillige ivrige Samlere af alle Slags Bøger, og mange Steder har denne Orden besiddet overdaadige Biblioteker, især har Aalborg Klosteret udmærket sig, og i Lund var der ligefrem et lille franciskansk Universitet, der fra 1438 har arbejdet med 2 Lektorer og kreeret *Baccalaurei*. I Haderslev var der tillige oprettet et Lektorat i Teologi, men dansk Ungdom strømmede i større og større Udstrækning til udenlandske Skoler, og Trangen til at oprette en højere Lærestalt herhjemme blev stærkere, saa meget desmere, som den tyske Kulturpaavirkning nu var begyndt at afløse den franske, gennem Grundlæggelsen af en Række af Paven begunstige nordtyske Universiteter i Danmarks umiddelbare Nærhed. Oprettelsen af Københavns Universitet 1479 var da ogsaa et Udslag af den stærke senmiddelalderlige Nationalbevidsthed og ikke mindst de hermed jævntløbende økonomiske Synspunkter om »Sølvets Forblivelse i Riget». I Overensstemmelse med Tidens Aand, var det Gejstligheden, der varetog Styret og Vedligeholdelsen af Universitetet. Bullen, der giver Københavns Universitet Retten til at staa paa samme Linie som de udenlandske Anstalter og Retten til at meddele Grader, som kunde godkendes overalt, var karakteristisk nok stilet til Ærkebispens, ikke til Kongen, til trods for at det hed sig, at denne

¹ Sverige er her langt bedre orienteret m. H. til Middelaldermusikken jvf. C.-A. Moberg: Om flerstemmig musik i Sverige under medeltiden 1928.

indstiftede Universitetet. Men det fik trange Dage, og nogen egentlige konkrete Oplysninger om Studiefagene fra de første Aar, ejer vi ikke. I Lighed med de udenlandske Universiteter dyrkede man Faget Musik i Forbindelse med de øvrige »artes liberales», Musikken hørte jo til det saakaldte »*Quadrivium*» som foruden Musikteori omfattede, Geometri, Astronomi og Aritmetik, den velkendte Arv fra den senantikke filosofisk-spekulative Lære om de »septem artes liberales» hvor Musikken gennem hele Middelalderen indtog et egenartet Privilegium fremfor alle andre Kunster. Denne Musikkens Stilling som et teoretisk Fag bevaredes efter Reformationen ved vort Universitet, og vi besad saaledes en *fast* Lærestol i Musikvidenskab op igennem Tiden, idet *dette Fag altsaa faar sin officielle Fastlæggelse heri Danmark samtidig med Universitetets Oprettelse Anno 1479*. I den nye Fundats fra 1539 bestemmes, at 8. »Læsemester» skulde være en »*Musicus*», ingen almindelig Sanger, men en bogligt uddannet Mand, der forstod sig paa Musikkens Teori og da frem for alt paa den »mensurale» Kunst (»*Octavus lector musicus, cantor non vulgaris*»).¹ Denne Lector skal opøve sine Disciple, hedder det i Bestemmelsen, i »*Discantus*» eller »*cantus figuralis*», og de skal saaledes medvirke ved de kirkelige Tjenester; ligeledes anbefales det ogsaa de unge Studerende at holde sig til Musikken, da denne har en heldig Indflydelse paa deres Sind og Karakter. Man mærker tydeligt, hvorledes Platons etiske Musikopfattelse har været bestemmende for vore Humanister i 16. Aarh. Ogsaa Luther havde jo i høj Grad Sans for Sangen og Musikken som Opdragelsesmiddel »*sie macht fein geschichte Leute*», siger han, og selv en almindelig Skolemester maatte besidde Kendskab hertil, han skulde synge og oplære sine Disciple i Tonernes Kunst; de danske Reformatorer delte ganske Luthers Anskuelse. Chr. III. saa som Statsmand paa Musikken som »en liflig Afbildning paa Orden iblandt Stænderne og udi Enheder i en vel indrettet Stat». Den humanistiske Dannelseshunger griber Sindene herhjemme, som for over et halvt Sekel tilbage de sydlige Lande, Latinen kommer i Højsædet som *videnskabeligt* Sprog, den klassiske Oldtids Tanker og Skrifter faar sin Renaissance ogsaa i vort Land. Vi ser hvorledes allerede i Reformationens første Aar den store Interesse for Historien vækkes til Live igen. I 1553 oprettedes Embedet »*kgf. Historiograf*», hvis første Indehaver var Hans Svaning, og Niels Kaas, Rigets Kansler fra 1573 skaffede Københavns Universitet dets første Professorat i Historie. Dette Fremstød af den humanistiske Videnskabsgren, Historien og senere Filologien, kom ogsaa Musikken til gode. Dette Fag benyttedes dog

¹ Jvf. Hammerich: dansk Musikhistorie indtil 1700. S. 110 ff.

stadigt til Aritmetik, eller Geometri. Navnet paa den første Universitetslærer i disse Fag er Matz Hack, der virkede fra 1539—1545. Han optræder tillige som Komponist, idet man i det kgl. Kapels Stemmebøger fra Aar 1541,¹ finder en 5-stemmig Fuga fra hans Haand.² Han har muligvis ogsaa været Leder af det kgl. Kantori, men andre Kompositioner kendes ikke. Efter Matz Hack gik Stillingen som Lektor Musicus ved Universitetet over til Rektor ved vor Frue latinske Skole. Denne skulde holde 4 ugentlige Forelæsninger ved Siden af den praktiske Opøvning af Studenterne i fler-stemmig a-cappella Sang. Ved denne Omplacering af Lektoratet lagde man nu mere Vægt paa at faa en boglig dannet Mand, end *een*, der besad særlige musikalske Kvalifikationer. I H. Rørdam: Universitetets Historie Bd. III S. 718 ff. anføres følgende Navne paa Lektorerne i Musik i første Halvdel af Kristian d. IV.'s Regering:

Iver Stub	1589—1590
Laurits Klausen Skovbo	1590—1594
Frants Jonsen	1594—1606
Hans Kraft	1606—1612
Frants Jørgensen	1612—1625

Om Sidstnævnte hedder det i Lektionskatalogen for 1612, at han har anmeldt Forelæsninger over Glareans Systema musicum, ligeledes synes han ogsaa praktisk at have bedrevet Musik med stor Iver; i alt Fald læses i »Acta consistorii» for Aar 1613, at Magister Franciscus, Rector Scholæ havde kjøbt en Basun og dertil begjærede af Kirkens Pendinge 10 Daler.³

Studenterne fulgte saaledes Forelæsninger over Glareans berømte »Dodekachordon» fra 1547. Hans Kraft (eller Johannes Kraft) var efter al Sandsynlighed den betydeligste af disse »Lectores musices». Vor første store Musikskribent, Corvinus, gør i sit Værk »Heptachordum danicum» opmærksom paa, at Kraft har udgivet en Bog med skriftlige Musik-Afhandlinger. Alt dette er imidlertid gaaet tabt; men meget tyder paa, at en lille Bog i Oktavformat paa 59 Sider, der opbevares paa det kgl. Bibliothek fra 1607, har Kraft til Autor.⁴ Titlen lyder: *Musicae practicæ Rudimenta*; det drejer sig om en Elementærbog i Musik paa Latin men samtidig indeholder den ogsaa en Række praktiske Sangøvelser. En anden Musiklærd, som Corvinus ligeledes

¹ Paa det kgl. Bibliothek.

² Omtalt i Aar bog for Musik 1923 s. 29. (Artikel af J. Foss, der har arbejdet med de nævnte Stemmebøger.)

³ Rørdams ovenfor anførte Skrift: III S. 727.

⁴ Jvfr. Hammerich: Musikken ved Chr. IV.'s Hof S. 147.

nævner med Respekt, er Johannes Stephanius den ældre, Professor i Logik og Forstander for Sorø Akademi. Mellem denne og Kraft synes der at have været en livlig Brevveksling om musikteoretiske Spørgsmaal, og i et latinsk Brev opbevaret paa det kgl. Bibliothek har vi en Prøve paa disse to lærde Herres Diskussion, om hvorvidt Kvarten med Rette kan kaldes Konsonans. Brevet findes gengivet i Bilaget til Hammerichs: Musikken ved Chr. IV.'s Hof S. 198.

Musiklektoratet ved Københavns Universitet bevaredes helt til Holbergs Tid; den sidste Lektor synes at være Clemmen Schade Aar 1750.¹ Men det var ikke alene ved Universitetet, at Musik doceredes som et bogligt Studium, ogsaa ved flere »lærde» Skoler rundt om i Landet udøvedes ofte en betydelig Indsats paa dette Omraade. Vi har allerede nævnt Sorø Akademi. Chr. d. IV. indkaldte Nederlænderen Meursius den ældre hertil som Historiograf. Han havde tidligere udgivet 3 lærde Skrifter om Musik, og hans Søn, der fødtes i Sorø, udgav 1741 »Collecteana de Tibiis Veterum», der omhandler det antikke Blæseinstrument og er egentlig et historisk Arbejde. I det hele taget var den folkekære Chr. IV.'s Regeringsperiode en frugtbar Tid for dansk Musikliv; al denne praktiske Musikdyrkning og Glæden over Tonernes Kunst satte Frugt i det første store musikhistoriske Værk paa dansk Grund, som netop saa Dagens Lys i Chr. IV.'s sidste Leveaar; det er »Heptachordum danicum» forfattet af Rektoren ved Slagelse Skole, Corvinus; hans danske Navn er: Hans Mikkelsen Ravn, født ca. 1610 død 1663 som Sognepræst i Ørslev og Bjerre Sogne ved Skjelskjør. Han indleder sin Bog med en historisk Oversigt, der meget grundligt starter med »Adam og Eva». Størst Interesse samler der sig dog om Skildringen af Musikkens Historie og Udvikling i Danmark.

Han begynder med en Omtale af de gamle Barder, til dels byggede paa den romerske Historieskriver Tacitus' Beretninger over de germanske og keltiske Kvad. Han nævner Skjaldene og deres Evne til paa staaende Fod at foredrage et Kvad.² Han berører de gamle Heltekvad (Hagbart og Signe o. s. v.), citerer Ole Worm³ og anfører ogsaa flere Steder fra Saxo, hvor der berettes om Sangere, Musikere etc.; saaledes faar man et Referat af Legenden om Erik Ejegod og

¹ Hammerich: Dansk Musikhistorie S. 113.

² *Tanta autem hujus Poëseos excellabant promptitudine, ut quidvis ex tempore verbis congestum, Rhythmis artificiosi et Odis proferre et decantare valuerint, omnia admistis fabulis et aliis allegoriis admirabiliora reddentes.*

³ Ole Worm (1588—1554), dansk Historieforsknings betydeligste Samler fra dette Tidrum; Ravn har benyttet sig af hans Hovedværk: *Danicorum Monumentorum libri sex* 1643.

Harpespilleren. Tonernes Trolddomsmagt og Sagnene herom skænker Ravn stor Interesse. Han gaar lidt senere over til at omtale de gamle Instrumenter, Langeleg: id est oblongum instrumentum Monochordo non dissimile, Hackebrett, Liren eller Nøglefeje o. s. v. Efter et Afsnit om den tidlige gregorianske Musik, væsentlig dens Teori, Solmisationen i de øvrige Lande, kommer Forfatteren ind paa de første kristne Forhold i Danmark. Han omtaler en Række kirkelige Consilier (i Lund, Ribe og Roskilde), hvor der tages Bestemmelser vedrørende Liturgien, og om en Indstiftelse af en Skole, muligvis en Sangerskole, i Ribe hedder det, at man foretrækker en vis Gunnerus (Gunnar), naar det vil være godt for Skolens og Sangens Fremme. I Margen ledsages Fremstillingen af Aarstal, som Ravn har fra disse Kilder (f. Eks. *Historiæ Ecclesiasticæ*). Ret hurtigt naar han frem til Chr. III's Tid (1534—1559). Det dunkle Afsnit om vor middelalderlige Tonekunst, om Flerstemmighedens første Stadier i vort Land saavel som den verdslige Tonekunst forties ganske. Ravn omtaler Johs. Kraft og det kgl. Kapels første Tid. I det følgende gaar Ravn over til at opremse en Række saakaldte »Symboler», der i Overensstemmelse med Tidens Skik var Lovsange over store Mænd; der nævnes saaledes Herluf Trolle, Indstifteren af Herlufholms Skole 1569. Uden Varsel springes der nu frem til 1641, og der omtales den lærde Holger Rosenkrantz til Rosenholm. Efter disse Lovtaler over Adelens poetiske og musikalske Fortjeneste gaar Fremstillingen tilbage til 1528, til det Aar, hvor Johannes Spandemager i Malmø udgiver den første danske Psalmebog,¹ videre nævnes Hans Tavsen's Psalmebog 1544. Dernæst følger en Oversigt over de Kirkens tro-tjenere, der har gjort en Indsats for den lutherske Sang under dens første Stadier i Danmark, saaledes Peter Palladius: »Danicæ linguæ peritissimus et suavissimus Poeta» (1553). Niels Jespersen: »Author Gradualis Ecclesiastici» (med et fejltagtig Aarstal 1566); Thomissøn nævnes som: vir de Musica Ecclesiastica Danorum meritissimus, totum Psalterium Danicum in sermonem vernaculum suavissimum atque felicissime transfusum, pulcherima paraphrasi illustravit». Typisk giver Ravn Thomissøn (Udgiver af Psalmebogen 1569) al denne Virak, mens Jespersen og hans Graduale lige omtales; et tydeligt Bevis for, hvor uforstaaende selv 17. Aarh.'s Lærde stod overfor den gregorianske Koral, der jo netop var Gradualets Styrke, og noget ganske enestaaende i dansk Kirkemusikhistorie.

Derefter opremses det kgl. Kapels, viri clarissimi et ingenii splendida dete pollentes, Melchior Borggrevinck, Mogens Pedersen og

¹ Sammen med Claus Mortensson, som forbigaaes.

Jacobus Aquilius (Jakob Ørn). Ogsaa de lærde »lectores musicæ» ved Københavns Universitet omtales (samlg. ovenfor). Efter lidt spekulative Meditationer over disse Mænds Fortjenester og den almindelige Teori, især det nye System hos Glarean, slutter dette meget interessante og underholdende Afsnit over den danske Tonekunsts Historie, en Fremstilling, der i sin Iver efter at samle paa Kilstof er ganske enestaaende paa dette Tidspunkt, til trods for, at denne Autor selv blot har betegnet den som Prolegomena, Fortale.

Nu kommer selve Værkets Hovedafsnit, en Fremstilling af de teoretiske Emner: det fremgaar alene af Titlen, at Forfatteren hylder det daværende »moderne» Oktav-System med den 7-tonige Skala (Heptachordum), der stod som Modsætning til det raadende System i Middelalder og Renaissance; det 6-tonige Skalasystem (Hexachordum); i Undertitlen gør Corvinus ogsaa Stads af det nye System ved at benævne det »Solsisatio» opkaldt efter den nye tilkomne Tone »Si» i Stedet for den gamle Betegnelse »Solmisatio».¹ Han deler sin Fremstilling i 2 Hovedafsnit: *I.* De notaione, hvor han behandler Node-tegnene, Takt, Mensur o. s. v. *II.* De modulatione, Læren om selve Intervallerne og de 12 Kirketonearter, altsaa bygget paa Glareanus's 12-Tone System (Dodekachordon fra 1547), hans Forklaring af f. Eks. Kirketonearternes Væsen er uhyre gennemtænkt og klar, og rundt omkring i Værket findes der gode Oplysninger, der er af overordentlig stor historisk Værdi, saaledes Oplysninger om Figurationer, forskellige Arter af Kanon o. s. v. Pudsigt er det følgende Afsnit, hvor Forfatteren i sin Iver efter at forklare de forskellige musikalske Former forlader Latinen og griber til det danske Sprog. Han definerer f. Eks. [efter Prætorius] den moderne Musikform Concerto saaledes: Naar mange Chor saa got som med hinanden slæe sammen oc skermysere», eller om »Phantasia» eller »Capriccio» hedder det: »Naar nogen efter sin egen plasier tager sig en Fugam for at tractere, udi hvilke man dog icke lunge blifver, men strax en anden lige som det kommer ham i Sinde». Den verdslige Vokalmusik inddeler han i Politici (Boole-Viser, Serenader, Plovviser), Oeconomici (Ølviser eller Kruqvad, Bondeviser, Plovviser), idet han [även] her slavisk følger M. Prætorius' Opstilling fra »Syntagma musicum» III 1620. Dette egentlige første danske Bidrag til Musikvidenskaben er ikke et Førstehaandsarbejde; dets Autor har laant fra fremmede Kilder, fra Spanieren Salinas, Franskmanden Pater Mersenne og først og fremmest fra M. Prætorius i Tyskland. Ogsaa til Italieneren Zarlino staar Corvinus i Gæld,

¹ Jfr för svenskt vidkommande Jonas Svenonis Columbus' Synopsis 1635. Mitteil. IGM I, s. 63. [Red.]

men alligevel har han med dette Værk sat dansk Musikhistorie et Monument paa et Tidspunkt, hvor Fru Musicas Kunst virkelig fejrede en straalende Triumf i Danmark.

Andre Lærde paa denne Tid viste en vis Interesse for Musik uden dog at have efterladt sig noget litterært Vidnesbyrd. Der var saaledes Sjællands Biskop Hans Povelsøn Resen og Biskop Jesper Brochmann. Begge lagde sig efter en grundig Revision af Psalmemelodierne, men hvorledes dette gik for sig, ved vi intet om.

Det næste danske Musikhistoriske Værk af Interesse i denne Sammenhæng er Caspar Bartholins: »De tibiis veterum 1677», skrevet paa Latin. Bogen behandler ikke alene den antike Oboe, men ogsaa andre antike Blæseinstrumenter. Jeg henviser iøvrigt till den fyldige Redegørelse af dette Værk i Aarbog for Musik af 1923 af C. Claudius.

I 1687 faar vi saa Publikationen af det andet virkelige store musikvidenskabelige Værk i Danmark af Matthias Henrikssøn Schacht, Rektor i Kerteminde; det er »musicus Danicus eller Danske Sangmester», Forfatteren, der er født i Visby 1660 og havde studeret baade i Upsala, Greifswald, Amsterdam og København, endte sin Livsbane som Musicus, Stadsmusikant, i den lille fynske Købstad. Han indleder sit Værk med et Slags Musiklexikon paa Latin, hvor han gør Rede for Komponister, Musikværker, og Musikforfattere fra de ældste Tider. Det er lagt an som et virkeligt Lexikon, og er af stor Betydning, da det ældste Lexikon af denne Art først foreligger paa Tryk ca. et Halvaarh. senere. (J. G. Walther's: »Musikalisches Lexikon» fra 1752.) Forfatteren gaar derpaa over til Skildringen af de musikalske Discipliner, som han inddeler i 4 Grupper:

- 1) Phonologia, Læren om Syngekunsten.
- 2) Tonologia, Læren om Intervallerne, der følger Glareanus's System med de 12 Kirketonearter.
- 3) Melothesia, der behandler den »Wijdenskab, ved hvilken mand lærer at sammensætte adskillige Melodier med faa eller mange Stemmer, som haffver een behagelig Harmonie».
- 4) Tastalogia, der behandler Generalbaslæren, og endelig et Appendix der giver Anvisning paa, hvorledes man skal stemme et Klaver efter Datidens System.¹

Som før nævnt ophørte Musiklektoratet ved Københavns Universitet i 1750; og vi har i Tidsrummet fra det store Værk »Musicus Danicus» indtil langt ind i det 19. Aarh. intet musikvidenskabeligt Arbejde af Betydning. Smaaskrifter saa nu og da Dagen, men det havde alt

¹ Det ret omfangsrige Værk findes udgivet med en fyldig Kommentar af Gottfred Skjerne.

sammen et mere eller mindre populært Anstrøg. Vor store Komediedigter Ludvig Holberg befatter sig i 3 Epistler med Musikken (Epist. 33, 179 og 180), men det har ingen større Interesse i denne Sammenhæng. Epist. 33 er temmelig fyldig og formet som en Gennemgang af Musikkens Historie. Som den Rationalismens Mand, Holberg var, maa han nødvendigvis bygge sin »æstetik» paa de antike Musikforfatteres Skrifter. Han polemiserer mod den »nymodens Musik», der kun »sigte meer til Konst end til Angenemhed, meer for at give Musicanter og Sangere noget at exercere sig paa, end at fornøje Tilhørerne».

Der vil samtidigt være Grund til at nævne J. A. P. Schulz's Skrift: Tanker over Musikkens Indflydelse paa et Folks Dannelse 1790; Schulz, der var blevet kgl. Kapelmester i 1787, var jo en berømt Liederkomponist; hans enkle folkelige Stil skulde blive banebrydende for den folkelige Sang, og siden for den danske Romance. Men Schulz var ogsaa levende interesseret i Musikkens rent pædagogiske Side. Som den Oplysningens Mand, han var, stræbte han med enstaaende organisatorisk Kraft efter at skabe en virkelig folkelig Musikkultur. Hans Skrift lyser af naiv Begejstring over Musikken og dens etiske Indflydelse paa det menneskelige Sind.

I hans Fodspor gik H. O. E. Zink, der gennem lignende Skrifter søgte at vække og forædle det danske Folks Sans for Musikken.

Om nogen egentlig Musikhistorieskrivning var der i den lange Periode fra ca. 1700 til Slutningen af forrige Aarhundrede ikke Tale. Først med den begyndende fædrelandshistoriske Interesse, opflammet dels af vor romantiske Guldalderdigtning og dels gennem de politiske Begivenheder i 1848 og 1864, vaagnede ogsaa en virkelig historisk Interesse for vor Tonekunst. Romantikens Trang til at søge tilbage mod Middelalderen, Interessen for det »fantasifulde» Ridderliv genspejles i den stigende Opmærksomhed for vore gamle Folkeviser, »Almueviser» som man foragtelig kaldte disse. En Række af Romantikens Folk begyndte at studere og indsamle den enorme, men uhyre spredte Vers- og Melodimasse. Indsamlingen af dette Stof begyndte 1809 og 10, da Professor Rasmus Nyerup, Litteraturhistorikeren, udsendte sit Opraab om Melodioptegninger af Folkemelodierne, eller som de dengang hed: Kampeviserne, til Brug for Folkeviserudgaver. Det eneste Stof, der herved fremskaffedes, bl. a. danske, færøske og norske Melodier til Vedel-Syvs Kæmpeviserbog, blev trykt i 1814 i 5 Bind af Abrahamson, Nyerup og Rahbek's Samling; Udvalgte Viser fra Middelalderen. Medhjælper ved Melodistoffets Indsamling og »historisk» Behandling var P. Edv. Rasmussen, Kompo-

nisten til: »Danmark dejligst Vang og Vænge», endvidere var Præsten A. F. Winding en væsentlig Bidragsyder, og det var Hensigten, at Arkivar i det tyske Kancelli Peter Grønland, der i 1818 havde udgivet en harmoniseret Udgave af Melodierne i Afzelius' Udgave af svenske Folkemelodier, ogsaa skulde have bearbejdet Windings Materiale. Dennes Manuskript gik dog tabt ved Grønlands Død 1825, men et nyt fremskaffedes og optoges i 2. Hefte af Weyse's 50 gamle Kæmpevisemelodier 1842. En virkelig systematisk, men langt fra hverken musikalsk eller videnskabelig-metodisk Indsamling indledtes af Organisten A. P. Berggreen, der ikke alene omfattede indenlandsk men ogsaa udenlandsk Visestof. Udgaven fremkom i 10 Bind (1842—47) og senere (1861—70). Men Berggreens daarlige Kendskab og svigtende Sans for Melodistoffet lod denne Samling fremstaa som et højst broget og ukorrekt Billede af vor Folkeviser, til trods for Folkeviseforskeren Svend Grundtvigs betydelige historiske Indsats paa det tekstlige Omraade. Vi vil senere følge Udviklingen af Folkeviseforskningen i Danmark. Om Berggreen som »Musiklær» og Skribent skal her yderligere omtales hans Weysebiografi, der indeholder rent dokumentarisk og personalhistorisk Stof af en vis Interesse. Berggreen var jo tillige en af de energiske Forkæmpere for Genoplivelsen af den »døde og stive Koral» og i sin Koralbog fra 1853, slaar han i en fyldig Indledning, »Om Menighedssangen» til Lyd for en nyere levende Koralsang, og han gaar her rent historisk til Værks, men desværre besad han ikke det fornødne Indblik i den ægte Kirkemusik, og derfor blev hans »Kirkesangsreform» kun en Optakt til det endelige Forfald, Romancemelodierne og det »indre missionsk» farvede Melodistof, der den Dag i Dag mange Steder skæmmer vor Koralsang til trods for Laubs manende Røst.

En virkelig Musikforfatter af Format fik Danmark i Carl Thrane (1837—1916), der var Justitssekretær i Højesteret, men tillige bedrev Musikkritik og efterhaanden slog sig paa musikhistoriske Studier, hvilket resulterede i Arbejder af overordentlig stor Værdi og Betydning for senere dansk Musikforskning. I Lighed med de store Musikforfattere, der staar som Grundlæggere af vor Tids Musikvidenskab, Chrysander, Spitta, basserede Thrane sine Studier udelukkende paa Arkiv- og grundige Kildeforskninger. Det 19. Aarh.'s musikhistoriske Interesse gik jo udelukkende i Retning af det personalhistoriske, vel et Udslag af Romantikens »Geniforherligelse», mens en Undersøgelse af selve Musikværkernes Karakter og Stil var underordnet. I historisk Henseende og som Kildemateriale kan Thranes Indsats ikke let overvurderes. I 1875 kom hans »danske Komponister» (Weyse,

Kuhlau, Hartmann, Gade), hvoraf navnlig Afhandlingen om Kuhlau, der er oversat til Tysk, er af meget høj Værd; i 1901 »Ceciliaforeningen og dens Stifter» og Hovedværket »fra Hofviolonernes Tid», der er en fyldig, men desværre temmelig u-overskuelig Skildring af det kgl. Kapels Historie indtil 1848. Thrane har bygget sit Værk paa fleraarige Studier i Kapelarkiv, Biblioteker o. s. v., og det indeholder talrige værdifulde historiske Oplysninger.

En lignende Stilling indtager W. C. Ravn, der døde som Vicepolitidirektør i København. Hans vægtigste Artikkel, der former sig som 1. Del af »Musikforeningens Festskrift» 1886, omhandler en meget vigtig Periode i den ældre danske Musiks Histoire: »Konserter og musikalske Selskaber i ældre Tid.» Hans indgaaende Studier af Datidens Koncertliv i Kongens København, giver et værdifuldt Bidrag til Skildringen af et Afsnit i dansk Musikhistorie, som udgør en væsentlig Optakt til den danske Musiks Blomstring i den romantiske Tidsalder. Vigtig er endvidere hans Afhandling om engelske Instrumentalister ved det danske Hof paa Shakespeares Tid. (Sb. IMG 1905—6.)

Den musikhistoriske Interesse er, som allerede nævnt, udelukkende fremsprunget af en litterær-historisk Trang, og ligger for saa vidt paa Linie med de udenlandske Metoder, hvor man gik rent samlermæssigt til Værks. Den rent analytisk-stilistiske Metode er endnu i sin Vorden, men naturligvis skorter det ingen Steder paa æstetiserende Omskrivninger. Man naar efterhaanden til en Opstilling af en virkelig Musikæstetik og beskæftiger sig saaledes med Tonekunstens Indholdsproblemer, »Kretzschmars musikalske Hermeneutik». Som Mod sætning hertil staar Guido Adler's eksakte stilkritiske Metode udfra en Analyse af de kompositionstekniske, kulturhistoriske, psykologiske og æstetiske Komponenter, der udgør den moderne musikvidenskabelige Værkundersøgelse. Den ældre biografisk, arkivisk-leksikalske Musikforskning er jo i Virkeligheden en Udløber af Romantikens Historiefeber, Trangen til at granske i Fortiden, en rent man kunde sige »arkæologisk» Fremgangsmaade, der under ingen Omstændigheder bør underkendes, men om dens egentlige Sammenhæng med og Betydning for moderne Musikforskning kan der diskuteres. I Danmark er denne Retning saa fyldig repræsenteret. Baade Thrane og Ravn fulgte den, og Hovedmanden var maaske S. A. E. Hagen. Man har dog været tilbøjelig til helt at frakende disse rent arkivisk-filologiske Studier nogen som helst musikvidenskabelig Betydning; men dette vilde være uretfærdig overfor en Skikkelse som Hagen. Hans enestaende Samling i dette Ords egentlige Forstand findes op-

bevaret paa det kgl. Bibliothek i en Snes Kasser. Disse indeholder Hagens flittige og utrættelige Notater, som han har foretaget og systematiseret dels efter Perioder og dels rent leksikalsk. Her er værdifulde Oplysninger om danske Musikere, Brevsamlinger og lignende, og navnlig Notater om de gamle Købstadskirkers Kantorer og Organister og Stadsmusikanterne er uundværlige for den, der vil studere dansk Musikhistorie i ældre Tider. Andre Samlinger indeholder Fragmenter og Citater om Musik og Musikere fra Regnskabsbøger og Kirkebøger. Ved en moderne videnskabelig Udgivelse og Sammenfatning af disse Studier maa man naturligvis efterprøve hans Resultater, da et og andet nemt kan have undgaaet hans Opmærksomhed, og Spørgsmaalet er ogsaa, hvor systematisk-videnskabeligt Hagen har arbejdet. Desværre er intet af det omfangsrige Materiale publiceret; i musikhistorisk Arkiv er 1931 efter hans Død aftrykt Københavns Skoles Regnskab 1646—1653 omfattende Udgifter til Sanger, Instrumenter, Noder o. s. v. Stor Betydning for Pirro's Buxtehude-Biografi fik Hagens Studier over Mestrens Liv i Helsingør, og Hagen forfattede selv en lille Buxtehudebiografi. Hagen virkede desuden som Udgiver af ældre Musikværker under Titlen »Fra Cæciliaforeningen», endvidere medvirkede han som Kommentator til »dansk biografisk Leksikon» (sammen med Bricka).

Med Angul Hammerich (1848—1931) faar dansk Musikforskning sin Nestor. Hammerich startede sin Skribentvirksomhed som Musik-anmelder i »Nær og Fjern» og »Illustreret Tidende» og senere »Nationaltidende». Efter Studierejser til Tyskland og Italien kastede han sig helt og holdent over Studiet af dansk Musikhistorie; hans første egentlige Arbejde blev: »Musikforeningens Historie 1836—86» og »Kbhvns. Musikonservatoriums Historie», Hans Doktorafhandling »Musiken ved Chr. IV., Hof» blev antaget ved det filosofiske Fakultet 1892, og dermed havde Danmark faaet sin første egentlige officielt anerkendte Musikolog. Som Dr. phil. var han knyttet til Københavns Universitet i Egenskab af, som det dengang hed: Docent i Musikhistorie. Af hans andre musikhistoriske Arbejder er der Grund til at nævne Skriftet om »Bronzelurerne i Nationalmuseet i København» (1893), der gav Støddet til, at disse gamle Instrumenter hentedes frem fra Museets Gemmer og spilledes ved særlige Lejligheder. I 1899 kommer Afhandlingen om »islandsk Musik», som blev optaget i 1. Aargang Sb.IMG (1900). Hammerich's stolteste videnskabelige Indsats gælder Værket »Musikmindesmærker fra Middelalderen i Danmark» 1912, der oplevede en engelsk Udgave. Med denne Publikation af gamle hidtil ganske ukendte Levn fra den danske Middelaldermusik,

har Hammerich lagt Grunden for senere Forskning af vor ældste Tonekunst, saaledes som han selv senere (1921) efterfulgte sine studier med Udgivelsen af »Dansk Musikhistorie indtil 1700», indtil Dato den eneste danske Musikhistoire af virkelig Interesse og Betydning for dansk Musikliv. Det er med stor Skam, at man maa bekende dette, men Institutioner, der egentlig vilde være i Stand till at sikre dansk Tonekunst et varigt litterært Minde, har indtil Dato ganske negligeret dette. Der ses naturligvis i denne Sammenhæng bort fra et Par populære og tillige temmelig kaotiske Fremstillinger af dansk Musik.

Angul Hammerichs store Skribentvirksomhed kom ogsaa vor Tone-mester J. P. E. Hartmann til gode (1916), ligesom han forfattede et fortrinligt Katalog over »Musikhistorisk Museum», hvis Stifter han var (1898). Hammerich betegner i Virkeligheden en direkte Efterfølger af de arkivhistoriske Musikforskere, og hans Stilling er nærmest overgangspræget. Den virkelige fagmæssige, videnskabelige Ballast var ham fremmed, og Hammerich maa nærmest betegnes som en leksikalsk Musikhistoriker som S. A. E. Hagen men med et mere teknisk Grundlag end denne, en Type, der indtager en lignende Stilling i Udviklingen som nylig afdøde Prof. Tobias Norlind i Sverige.

En virksom Musikhistoriker ved Siden af Hammerich var Hortense Panum, der med Liv og Sjæl gik op i sit Arbejde. Som Lærer i Musikhistorie ved det kgl. Musikonservatorium stræbte hun efter at bringe sine Elever et levende varigt Billede af Musikens Udvikling. Hendes litterære Indsats var ret stor. Betydeligst var hendes 1. Del af »Illustreret Musikhistorie», hvis 2. Del blev forfattet af W. Behrend. Dette Værk, der udkom 1897—1905, og som er det første i sin Art i Norden, er baseret paa omhyggelige Studier, men er naturligvis i Dag ganske forældet. Panums Speciale var og blev de gamle Instrumenter fra Middelalderen, som hun satte et Minde i sit store Værk: »Middelalderens Strengeinstrumenter» (3. Bd. 2. Udg. fra 1920). I Samarbejde med Wil. Behrend, der ligeledes er en produktiv Musikforfatter, udgav Panum det første danske Musikleksikon 1904.

Vor store Reformator af Kirkesangen Thomas Laub, hvis hele Liv og Gerning var viet denne ene store Ophave, var tillige en begavet og produktiv Musikskribent. Hans store litterære og pædagogiske Indsats spores helt ned i de yngste Slægtled. Som Lærer af en lang Række af vore nulevende ledende Skikkelser i dansk Musikforskning og Musikliv (bl. a. Knud Jeppesen, Jens Peter Larsen, Mogens Wøldike, Paul Hamburger, Chr. Christiansen) lagde Laub Grunden til den i vore Dage saa levende Interesse for Kirkemusikken og Folkesangen.

Det kan ikke nægtes, at disse Grene af Musikken stedse har vandret sammen med den musikvidenskabelige Forskning. Laubs Studier af den danske Folkeviser og Rekonstruktionen af denne, førte Forstaaelsen af vor Middelalderviser ind paa en helt anden Linje. Ved Paavisningen af de »gregorianske Indslag» i Folkevisen, aabnede Laub Vejen for en mere korrekt og i hvert Fald for en enklere og smukkere Tolking af vor Folkeviser. Selv betragtede Laub ikke sit Arbejde som videnskabeligt uantasteligt. I sine 2 Bøger om Salmesangen i vor Kirke (1887 »Om Kirkesangen» og 1920 om »Musik og Kirke») siger han selv, at det kun er et Forsøg paa at give Offentligheden et Begreb om, hvad kirkelig Sang egentlig er. Til trods for Laubs store historiske og stilistiske Kendskab til ældre Tiders Musik, maa han dog betegnes som Dilettant, og det skulde blive den efterfølgende Generations store Opgave at videreføre og revidere Laubs fanatiske Ideer.

Som Overgangsskikkelse fra den ældre, mere populært og personalhistorisk indstillede Periode og til den egentlige Musikvidenskab, staar Gotfred Skjerne, der var Elev af Hammerich; han har med sin organisatoriske Evne virket for Tidsskriftet »Musik» (1917—25) og for »Aar bog for Musik» (sammen med Behrend), og senere »Musikhistorisk Arkiv»; han søgte her at samle danske Musikforfatteres Artikler og Afhandlinger, der kunde have Interesse ogsaa ud over den snævre musikhistoriske Kreds. Af egne Arbejder Skal nævnes Udgivelsen af »Plutarchs Dialog om Musikken» og M. H. Schacht's »Musicus Danicus» (se ovenfor).

Vi har for lidt siden berørt Laubs Virke for vor Folkeviser, og det vil her være paa sin Plads kort at belyse Forskningen af vor Folkeviser og Publikationerne af denne som fulgte efter Berggreens og Laubs før omtalte Samlinger.¹ I 1880'erne, altsaa kort før Laubs Virke, eksisterede Folkemindesamfundet, der udgav Tidsskriftet »Skattegraveren» og Samfundet havde ogsaa Indsamling af Melodier som sin Hovedopgave. Hertil kommer det store Melodistof, som Folkloristen Ewald Tang Kristensen indsamlede i Tiden 1862—1919 i Jylland og paa Lolland-Falster, hvoraf en Del er udgivet i Jyske Folkeminder Bd. I, II og IX. Det meste af alt eksisterende, haandskrevet dansk Folkemelodistof er nu samlet i Folkemindesamlingen i København (det kgl. Bibliotheks Bygning), hvor man tillige har et

¹ Der skal her henvises til: Grüner-Nielsen: Folkemusik i Danmark i Værket Nordisk Kultur Bd. XXV. af samme: danske Folkemelodier i Aar bog for Musik 1923 og Forord til Melodisamlingen af Danmarks gamle Folkeviser XI. Del, 1. Hefte udgivet af Abrahamsen og Grüner-Nielsen med Benyttelse af Hjalmar Thurens Forarbejder 1935.

stort fonografisk Materiale, hvis Indsamling startedes allerede i 1907. Endvidere skal vi nævne Hjalmar Thurens Samlinger over danske og især færøske Folkemelodier og Folkedanse; Studierne over disse er fortsat af Grüner-Nielsen, der i 1945 publicerede sin Afhandling om »de færøske Kvadmelodiers Tonalitet i Middelalderen».¹ Desuden publicerer Foreningen danske Folkeminder aarligt siden 1907 en Række Specialværker om vor Almueskikke i Fortid og Nutid, hvori blandt ogsaa findes Publikationer af Interesse for Musikforskningen.²

Efter Hammerichs Død fik Erik Abrahamsen Pladsen ved Københavns Universitet, og blev i Aaret 1926 Professor i Musikvidenskab ved Universitetet, og hermed indledtes en ny Æra for dansk Musikhistorie.

Professor Erik Abrahamsens Forskningsarbejde gjaldt først og fremmest den liturgiske Musik i Danmark før Reformationen og den danske Folkeviser, der resulterede i Doktorafhandlingen: Elements romans et allemands dans le chant gregorienne et le chanson populaire en Danemark 1923, der blev holdt i Freiburg under Prof. Peter Wagner. Et vigtigt historisk Arbejde, der i flere Henseender er en Forløber for Disputatsen, er: »liturgisk Musik i den danske Kirke» (1919).³ Erik Abrahamsens Disertation om den gregorianske Sang i Danmark var det første egentlige musikvidenskabelige Arbejde paa dansk Grund. Udfra de Levn, der findes bevarede i Rigsarkivet, Bibliotheker o. s. v. har Abrahamsen tilvejebragt et Kildemateriale, der trods sin Ufuldstændighed alligevel er i Stand til at danne Basis for en analytisk og stilistisk Undersøgelse af dansk Gregoriana-Tradition i den katolske Middelalder. Han har paavist gennem visse karakteristiske Vendinger Forskellen mellem fransk og germansk Indflydelse paa dansk liturgisk Musik, og endvidere har han klarlagt de stilistiske Elementer, der er særegne for dansk Middelaldermusik; derfra er der søgt en lignende Paavisning af samme Tendenser i vor Middelalderviser, hvorved Abrahamsen placerer dansk middelalderlig Tonekunst i et nationalt Kulturhele, der netop er karakteristisk ved en Sammenkædning af fransk-tyske Strømninger, som vi møder det i vor øvrige

¹ Jfr rec. i denna tidskrift, årg. XXIX (1947), s. 148 f. [Red.]

² Saaledes Bd. 16: Grüner-Nielsen: Vore ældste Folkedanse.

» 22: » » : Folkelig Dans.

» 38: Tvermose Thyregod: Danmarks Sanglege.

Saml. endv. Musikhistorisk Arkiv 1939: Grüner-Nielsen: Nyindsamling af færøsk Folkemusik.

³ Som tidligere nævnt har Abrahamsen sammen med Grüner-Nielsen paabegyndt Udgivelsen af Melodistoffet til Danmarks gamle Folkeviser i 1935. Endnu uafsluttet.

Middelalderkunst, Arkitektur, Miniature- og Skrivekunst, Ornamentik o. s. v.¹

Ved kgl. Anordning af 1939 blev Faget Musik ligestillet med Universitetets øvrige Fag under det filosofiske Fakultet, hvorefter Musik foruden som Enkeltfag ved Magister-Konferens kan studeres som Hoved- eller Bifag til Skoleembedseksamen. De Studerende skal til denne Eksamen obligatorisk have gennemgaaet Kurser i Harmonilære, Kontrapunkt, Solfege, samt modtage en omfattende Uddannelse i Sang; da det netop drejer sig om at uddanne vordende Gymnasielærer, er det jo givet, at Hovedvægten maa falde paa selve Stemmens Træning, men hertil kommer yderligere Hjælpefag som Stemmeteknik, Sangteori, Tale- og Stemmedannelse (herunder endog Oplæsning), Sanghistorie, og Kordirektion, og foruden maa de Studerende besidde en vis Færdighed paa Klaveret, Øvelse i at spille fra Bladet, Transponering og Harmonisering fra Bladet, og det frygtede Fag: Generalbasspil prima vista. Den rent videnskabelige Side af deres Uddannelse er heller ikke ringe. Man maa besidde et indgaaende Kendskab til Musikkens Historie og Udvikling (svarende til Omfanget i Adlers Handbuch der Musikgeschichte, der suppleres med Specialværker af de enkelte Emner og Former), Musikkens Stil og Formlære, som man maa være særlig fortrolig med, idet der ved Embedseksamen kræves Opgivelse af 10 Hovedværker fra de forskellige Perioder, som Kandidaten maa kende i alle Detailler; den historiske Baggrund, evt. personlige Forudsætninger (biografisk Stof), stilistisk og formal Analyse. Endvidere maa den Studerende opgive et Speciale, der skal skrives som en selvstændig Opgave baseret paa indgaaende Studier af Kilder, Værker m. m. Til alt dette obligatoriske Stof af praktisk, teoretisk og videnskabeligt Art kommer et Ønske fra Fakultetets Side, at de Studerende saa vidt muligt følger de Special-Forelæsninger og videnskabelige Øvelser, som afholdes hvert Semester, væsentlig med Henblik paa Magisterkonferens-studerende, men ogsaa for at andre kan komme i Kontakt med de Metoder, man følger, og ved Opgivelse af de omtalte Hovedværker, vil det være indlysende, at den Studerende vælger Opgaver, som har været gennemgaaet eller nærmere belyst i disse Forelæsninger som f. Eks. over Matthæus-Passionen, Messias, Haydns Symfonier, Schuberts Klaversonater m. m.

Tilstrømningen af Studerende gjorde det nødvendigt at udvide Rammerne for Undervisningen og i 1945 fik Københavns Universitet sit

¹ Jvfr. Laurits Nielsen: Danmarks middelalderlige Haandskrifter 1939, Mackeprang: Vore Landsbykirker 1944 og Nörlund: Middelalderen i Værket dansk Malerkunst, red. af Zahle 2. Udg. 1943.

andet Professorat i Musikvidenskab ved Udnævnelsen af Lektor Dr. phil. Jens Peter Larsen. Denne Forsker erhvervede i 1939 Doktorgraden med sit Arbejde »Die Haydn-Überlieferung». Dette for Haydnforskningen saa banebrydende Arbejde er udarbejdet med det Formaal at skabe et autentisk Grundlag for Mesterens Værker, en Undersøgelse af disses Ægthed og Sammenstillingen af en Kronologi. J. P. Larsen følger her 2 Veje. For den moderne Musikforsker maa selvsagt Værkernes Stil og deres Udvikling danne et af Hovedpunkterne i hans Forskningsarbejde; men selve Stilsammenligningen mellem de enkelte Værker saavel som mellem Haydn og samtidige Mestre maa i første Række hvile paa et sikkert Kildemateriale. Derfor har Larsen her foretaget et enestaaende Arkivarbejde ved at prøve og undersøge alle tænkelige Kilder til Haydns Værker, en omfattende Gennemgang af de Manuskripter og Afskrifter, der kunde komme i Betragtning, og en næsten arkæologisk Undersøgelse og Eftersporing af Materiale paa Steder, hvor Haydn-Manuskripter eller Papirer kunde tænkes at være til Stede. Vandmærker i Papiret, Haandskriftstyper o. s. v. undersøges for at naa til Klarhed over de mange Problemer, som Haydnforskningen til Dato er stødt paa. Resultaterne systematiseres og hele den videnskabelige Undersøgelse sættes sammen til et omfattende teknisk Apparat, hvorved dette Arbejde maa siges at være banebrydende for Haydnforskningen saavel som for Musikforskning, idet den rent metodologiske Fremgangsmaade paa et saa objektivt Grundlag som mulig, har søgt at bringe Lys over dette vanskeligt tilgængelige Emne. Opsigtsvækkende var især J. P. Larsens Fund af Haydns haandskrevne Værkkataloger, der publiceredes i en smuk Facsimiliudgave kort efter Disputatsen, der forøvrigt snart ventes udkommet i engelsk Udgave. Larsens Arbejde har hermed fastslaaet, at Haydnoverleveringen til dels hviler paa et langt sikrere Grundlag end tidligere antaget. Det er især de »centrale» Værkgrupper fra de modne Aar, der danner en fast Basis, og det er udfra disse som Larsen siger i sit Resumé og ikke fra et Kaos af usikre Haydnværker af ukendt Afstamning, at Haydnforskningen maa tage sit Udgangspunkt.

Foruden dette internationalt betydningsfulde Forskerarbejde har J. P. Larsen herhjemme virket for dansk Kirkemusik gennem Samfundet »Dansk Kirkesang», der stiftedes 1922 med Formaalet gennem Salmesangsftener, Foredrag, Kursus, Publikationer o. a. at virke til Fremme for dansk Kirkesang, som den er fornyet og tilrettelagt af Thomas Laub. Gennem Artikler om Kirkemusik i Samfundets Aarsskrift og andre Tidsskrifter har Larsen gjort en banebrydende Indsats for dansk Kirkesang. Udarbejdelsen af den nye

danske Messeliturgi varetog han ligeledes, idet han samtidig virker som Lærer i Messesang ved Pastorseminariet, hvor den egentlige praktiske Uddannelse af vore unge »cand. theoler« foregaar. Larsens Messetoner efter gammel kirkelig Tradition udgaves 1935 og finder stadig stærkere Indpas over hele Landet, efterhaanden som det gaar op for Præster, Organister og Menigheder, hvor smukt disse enkle Toner føjer sig til den kirkelige Handling. Larsens Arbejde er i bogstaveligste Forstand kompositorisk, idet han har benyttet sig af og sammensat de ældgamle Lektionstoner fra cantus gregoriansus og tilpasset disse klassiske Toner efter danske Tekster. Ogsaa indenfor Folkeviserne har Larsen arbejdet, og han er den første, der paa virkelig sagligt Grundlag har rejst en berettiget Kritik af Laubs Virke for Folkeviserne. Den næsten tilbedelsesagtige Ærefrygt, hvormed man har højet sig for Laubs Folkeviserestruktioner, har ligesom nu faaet en anden Belysning.¹

Men foruden Folke- og Kirkesangen har Larsen beskæftiget sig med vor Guldalderdigtningens store Sangkomponist Weyse. Paa det kgl. Bibliothek fandt man 6 smaa tre-stemmige Sange af denne Tone-mester, som man ikke kendte til; Weysestudierne har yderligere sat Frugt i den lille Bog om Weyses Sange, der udkom i Anledning af 100 Aaret for Komponistens Død (1842—1942).

Med den stærkt udvidede Universitetsuddannelse har man naaet til en fast Planlæggelse af Studiet, saaledes at dansk Musikvidenskab og Studiet af dette Fag i Dag følger de samme Metoder som ved de udenlandske Universiteter. Dansk Musikvidenskab er nu fra at have været en blot personalhistorisk Disciplin blevet en speciel fagteknisk Videnskab, der bygger paa en videnskabelig Erkendelse og Undersøgelse af selve Værkerne. I 1947 faar Danmark saa sin 3. Musikprofessor med Dr. Knud Jeppesens Udnævnelse til Professor og Oprettelsen af en musikvidenskabelig Lærestol ved Aarhus Universitet.

Professor Jeppesen var allerede en verdensberømt Musikolog; hans Disputats om Palestrinastilen er oversat til flere Sprog, og hans vidtrækkende Studier af Renaissancens a-cappella Kunst har ogsaa rent pædagogisk givet sig Udslag i den velkendte Lærebog: Kontrapunkt. Disputatsen Palestrinastil med særlig Henblik paa Dissonansbehandlingen tilbagevistes i 1922 fra Kbhvns. Universitet med den Motivering, at man savnede tilstrækkelig Sagkundskab til Bedømmelsen af Værket, da Hammerich kort før var traadt tilbage. Jeppesen vendte sig derfor til Wien, hvor han under Guido Adler og Robert Lach erhvervede sin Doktorgrad i Juli 1922. Værket oversattes til Tysk

¹ Jfr. D.M.T. 6. Aarg. S. 197.

og senere til Engelsk. Jeppesen følger i dette Værk den moderne videnskabelige stilistiske Metode, som Guido Adler med sit Studie: der Stil in der Musik, har søgt en Klarlæggelse af. Det er Musikværkernes Stil, der i enhver Detaille gøres til Genstand for en videnskabelig Bedømmelse, og Jeppesens egentlige Hensigt med Palestrinastil er, som han selv siger det i Forordet, at give en Oversigt over Dissonansbehandlings Historie. Udgaende fra det 15.—16. Aarh.'s Teoretiker søger Jeppesen at opnaa Klarhed over Dissonansspørgsmaalet i den klassiske a-cappella Periode. Jeppesen arbejder konsekvent ud fra den stilistiske Metode; som Forarbejde til Beskrivelsen af Palestrinastilen har han gennemgaaet hele den nederlandske Periode, og dermed vundet et fast Sammenligningsgrundlag for Systematisering af Dissonansanvendelsen hos Palestrina: men Jeppesen ser hele Dissonansspørgsmaalet under en langt større Synsvinkel, og derfor faar hans Værk ikke alene Betydning for en Undersøgelse af selve Palestrinaperioden men ogsaa for en Vurdering og Placering af Dissonansproblemet i Renaissancen i Forhold til Musikhistoriens øvrige Perioder.

Det er naturligt, at de Resultater, som Jeppesen gennem sit Forskerarbejde var naaet frem til, rent pædagogisk vilde faa en enorm Betydning, saa meget des mere som Vokalpolifoniens Teknik jo igennem Tiderne har været et med Harmonilære lige stillet Fag ved Uddannelsen af Musikere, omend man indenfor Faget Kontrapunkt tidligere var tilbøjelig til en Sammenblanding af instrumentalt og vokalt. Jeppesens berømte Lærebog, der udkom 1930 (tysk 1935, engelsk 1939), bygger direkte, som han fremholder det i Forordet, paa Disputatsens Resultater, og Jeppesen har trods det ydre traditionelle og rent Lærebogsmæssige Tilsnit (»Artslæren«, cantus-firmusteknik o. s. v.) skabt en *Øvelsesbog* i Palestrinastilen, altsaa ikke en abstrakt Træning i Kontrapunkt, saaledes som man før dyrkede dette Fag, for blot at opnaa en vis ligegyldig teknisk Færdighed, men en Opøvelse i at leve sig ind i en Stilart, hvis Lovmæssighed og musikalske Ægthed er uundværlig for enhver, der ønsker ikke blot at forstaa ældre Tidens Kunst, men for at opnaa et naturligt og indgaaende Kendskab til Musikkens tekniske Virkemidler. Jeppesen siger selv: »Naar man har gennemgaaet denne Bogs Øvelser, skulde man gerne staa som den, der i det talte Ords Plan har tilegnet sig et Grund-sprog.« Den, der til Gavns har arbejdet sig ind i f. Eks. Latin, har dermed faaet Vejen aabnet til en storladen Verdenslitteratur», og Jeppesen drager denne Slutning over paa Musikken. Gennem sit stilistiske Studium af a-cappella Musikken er Jeppesen naaet til Klarhed over flere Dissonansproblemer, som man tidligere stod vaklende over-

for, og i sin Lærebog har han søgt at gennemføre de indvundne Resultater paa en praktisk Maade; maaske vil Jeppesens Regler føles for snævre og strenge overfor den Studerende og overfor dem, der er opdraget i det ældre Kontrapunkt, men til Gengæld er Jeppesens Læresætninger ægte, byggende direkte paa den gamle Kirkemesters Tonesprog.

Prof. Jeppesens Forskerarbejde strækker sig ogsaa ind paa Publikationernes Omraade. Paa det kgl. Bibliothek fremdrog han saaledes i 1927 et gammelt Chansonier¹ stammende fra den sidste Fjerdedel af det 15. Aarh. En fyldig Kommentar om Kilder, Stilart samt en Revisionsberetning indleder Udgaven af de 33 Satser, hvoraf kun 2 er fire-stemmig Resten tre-stemmig. Næste Publikation af lignende Art er Dania Sonans I 1933, der blev til paa Foranledning af »Samfundet til Udgivelse af dansk Musik«, der blev stiftet 1871 paa Opfordring af Heise, Barnekow, Winding og V. C. Ravn med Formaalet at virke til dansk Musiks Fremme ved Udgaver af Kompositioner fra ældre og nyere Tid. Dania Sonans skulde oprindeligt udgøre en særlig Serie af Samfundets Editioner, som skulde omfatte videnskabelige Udgaver af gammel dansk Musik, som det hedder i Undertitlen; Kilder til den danske Musiks Historie. Desværre kom kun det ene Bind omfattende Mogens Pedersøns Pratum spirituale 1620 og hans 5-stemmige Madrigaler. Jeppesen har ligeledes til denne Publikation sammenstillet en grundig Kommentar og stilistisk Placering af Pedersøns berømte Værk. Som Frugt af Jeppesens Studier i Italien, udgav han i 1935 »Die mehrstimmige ital. Laude um 1500«, og i 1943 »Die ital. Orgelmusik am Anfang des Cinquecento.« Det sidste Værk indeholder en Række hidtil ikke offentliggjorte Orgelværker fra den italienske Renaissance; den fyldige Kommentar bringer bl. a. en interessant Studie over den klassiske Orgelbygning i Italien. Med disse 4 betydelige Publikationer staar Jeppesen afgjort i Spidsen for dansk Musikforskning. Hans enorme Indsats som Editor og Forsker kan næppe overvurderes. Her skal yderligere foregribes en Publikation af Bel-canto Periodens Arier (arie antiche), der snart vil foreligge i 2 Bd. paa Wilhelm Hansens Musik-Forlag, en Udgave der skulde egne sig baade til praktisk og videnskabelig Formaal. Da Sammelb. I.M.G. i 1914 gik ind fortsattes det i 1931 af Acta musicologica med Jeppesen som Redaktør. Foruden talrige Artikler i dette som i andre Tidsskrifter har han tillige forfattet Afsnittet om dansk Musik i Adlers Handbuch.

Der skal her omtales Musikologisk Samfund eller dansk Musiksel-skab der stiftedes 1921 paa Initiativ af Angul Hammerich, som en

Art Afløser for det under Verdenskrigen opløste internationale Musik-selskabs danske Sektion. Samfundet har virket ved Musikforedrag og Konserter f. Eks. i Musikhistorisk Museum, og udgav Aarvog for Musik 3. Bind 1922—24 samt Musikhistorisk Arkiv startet 1931 og opløstes i 1939. Det er beskæmmende for dansk Musikforskning og dansk Musikliv, at vi ikke ejer et Tidsskrift svarende til S. T. M., men dette kan maaske forklares ud fra den beklagelige Kendsgerning, at Forholdene i vort Land ikke er store nok til at Musikologisk Samfund og de faglige Skrifter ikke kunde fortsættes, og Krigen 1939 bragte de faa spredte Resulteter paa dette Omraade til Ophør. I Stedet har Dansk Musiktidsskrift startet 1925 som Organ for de forskellige Tonekunstner-Organisationer i nogen Grad afhjulpel Savnet af et Fagskrift. D.M.T. er intet Videnskabeligt Tidsskrift, men behandler alle og især vor egen Tids musikalske Forhold, men nu og da bringes Artikler af Historisk og mere videnskabelig Indhold, ligesom der bringes fyldig Referat og Anmeldelser af Musiklitteratur.

Tilbage staar at omtale en Række Forskere og Musikhistorikere, der til dels er uddannede ved vort Universitet som Magistre, og som navnlig pædagogisk gør en betydelig Indsat for en Højnelse af vor almene Musikkultur. Vi maa her ikke forbigaa en Forsker som Dr. phil. Torben Krogh, der i 1923 i Berlin erhvervede Doktorgraden med sin Afhandling: Zur Geschichte des dänischen Singspiels im 18. Jahr. Torben Krogh har virket for dansk Teater- og Operahistorie, og gennem Arkivstudier har han kastet et indgaaende Lys over de ældre Perioder i vort Operativ, især i de 2 store Artiklar i Aarvog for Musik 1922 og 1924 samt i musikhistorisk Arkiv 1931. Desuden har Krogh forfattet en Række mindre Afhandlinger om lignende Emner i Serien Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning, der udgives af det Filologisk-historiske Samfund.¹ Den almindelige mere populære

¹ Kroghs Afhandlinger vedrørende Teatermusik og Ballet i denne Serie er: Harlekinaden paa den danske Skueplads (Ser. Nr. 169). Forudsætningerne for den Casortiske Pantomine (Nr. 171). Foballetten under Chr. IV. og Frd. III. (Nr. 180). Heibergs Vaudeviller, Studier over Motiver og Melodier (Nr. 189). Bellmann som musikalsk Digter (Nr. 196).

I samme Serie foreligger endnu et Par værdifulde videnskabelige Musikaf-handlinger:

Af Prof. Carsten Höeg: Græsk Musik (Nr. 183).
Af cand. mag. Olaf Waage: Studier over R. Wagners: Die Meistersinger (Nr. 158).
Af cand. mag. Olaf Waage: R. Wagner og Mathilde Wesendonk (Nr. 170).
Af Arthur Arnholtz: Den Sappfiske Strofe i Danmark (199).
Af sidstnævnte Forsker foreligger Disputatsen: Studier i poetisk og musikalsk Rytmik. 1938.

¹ Ms. Thott 291.^a

Musikhistoriefremstilling i Danmark beregnet for den Musikinteresserede fik sin første Manifestation gennem Magister Povl Hamburgers Musikhistorie.

Hamburger har endvidere virket gennem talrige Artikler i Fagtidsskrifter og sat sin Lærer Thomas Laub et smukt Minde med sin Bog om dennes Liv og Gerning.

En lang Række af musikvidenskabeligt uddannede Folk bestrider Posten som Anmeldere ved de førende Dagblade, og paa det almene musikpædagogisk Omraade, har Mænd som Magister Heerup og Dr. phil. Herbert Rosenberg ydet en uvurderlig Indsats, og gennem Folekeuniversitetet og Foreningen Unifo (Universitetets Folkeoplysning) er der Basis for at gøre Publikum bekendt med Musikken gennem Foredrag af unge Videnskabsmænd. Man er efterhaanden her hjemme blevet klar over, hvor god en Arbejdskraft disse yngste veduddannede Forskere er for en Højnelse af vor Musikkultur. Vi skal her yderligere omtale Magister Nils Schiørrings Virke for Indsamlingen og Undersøgelsen af vor Visestof fra det 16. Aarh. som dansk Folke-mindeforskning hidtil er gaaet udenom. Schiørrings Studier er foreløbigt resulteret i en kommenteret Samling af Materialet fra Perioden 1530—1630 i Musikhistorisk Arkiv 1939, og i den praktiske Udgave: Gamle danske Viser i Samarbejde med Dr. phil. A. Arnholtz og med musikalsk Støtte af Finn Viderø. Tydeligst gør den frugtbare Side af dansk Musikvidenskab sig gældende hvor den forener sig med den praktiske Musikfremførelse, saaledes som det er sket ved Oprettelser af Københavns Drengekor med Magister Mogens Wøldike som Leder, der fra tidligere Tid som Palestrina-Korets Dirigent var kendt for sit Virke for den gamle a-cappella Kunst ved talrige Korkoncerter herhjemme og i Udlandet.

Foruden de Universitets-uddannede Fok, vil der her være Grund til at nævne Komponisterne Peder Gram og Finn Høffding. Den første har som Elev af Professor Stefan Krehl beskæftiget sig indgaaende med Funktionsharmonikkens Problemer i Aarvog for Musik 1922—1924; Grams metodiske Grundlag er Riemanns System, som han dog forholder sig kritisk overfor; Grams Studier har yderligere resulteret i Analytisk Harmonilære 1948, hvor han ad Analysens Vej søger at bringe Klarhed i Funktionssystemet.

Komponisten Finn Høffding vakte stor Opmærksomhed og vandt megen Tilslutning med sin Harmonilære 1933, hvori han bestræber sig for at komme bort fra en mekanisk Opfattelse af Harmonilæren og ved at lade Øret vejlede den Studerende i Studiet af Akkordernes Sammenhæng; Høffding har paa en praktisk og ren musikalsk Maade

bragt Harmonilæren ind paa andre Baner end vi tidligere har kendt til det heri Danmark. Et værdifuldt Bidrag til hans omfattende pædagogiske Arbejde er »Hørelære» 1937, hvor Høffding gaar ud fra Tonica-do-Systemet.

I den foreliggende Artikel har jeg forsøgt at kaste et Strejfly over dansk Musikforskning og Musikkribentvirksomhed. Resultatet er blevet, at trods Danmarks Lidenhed og Afhængighed af de sydlige store Kulturlande, har vi alligevel forstaaet at sætte en saa speciel Videnskabsgren som Musik paa en central Plads i vort Aandsliv. Følgende den historiske Udvikling kan man opstille nedenstaaende Sammenfatning: Som Videnskab hører Musikken til de ældste Kulturturnationer og er afhængig eller rettere samhörig med rent empiriske Discipliner som Geometri, Astronomi o. s. v. Dansk Middelalder efterlader os ingen konkrete Oplysninger om Musikvidenskab, men ud fra Analogier til samtidige Forhold i andre Lande kan opstilles, at dansk Musikvidenskab faar sin egentlige Fødsel ved Universitetets Grundlæggelse 1479. Faget Musik doceres ud fra dogmatisk, spekulativ Opfattelse, efter Reformen 1539 mere og mere i Retning af en humanistisk Disciplin paavirket af den samtidig vaagnende historiografiske Interesse. Corvinus' enestaaende Traktat følger slavisk udenlandske Forbilleder med talrige Oplysninger om hjemlige Musikforhold, hans Forbillede er en Mand som M. Prætorius. Ortodoxien's og Pietismen's Aarh. er fattig paa Kilder, først med Rationalismen i det 18. Aarh. vaagner Interessen for Musikforfatterskabet; Musikkens opdragende Formaal belyses gennem Smaaskrifter, men det bliver først i Romantikkens Aarh. at Interessen for Musikhistorieskrivningen vaagner. Sidste Halvdel af det 19 Aarg. domineres af Biografilitteraturen og den leksikalske Samlervirksomhed (Thrane, Hagen og Hammerich), men med den sidstnævntes Udnævnelse til Docent i Faget begynder nye Vinde at blæse ind over dansk Musikforskning; den Studerende har ikke mere Brug for biografisk og historisk Stof, han maa komme i Kontakt med selve Toneværkerne: den stilistiske, metodiske Undersøgelse af Musikken bliver nu Hovedsagen, Abrahamsen, Jeppesen og Larsen staar som moderne Musikvidenskabs Repræsentanter i Danmark. Parallelt med Musikforskningen løber Specialvidenskaber som Folkemindeforskningen, Kirkesangens Reformer paa lignende Maade som i andre Lande. Vor Musikvidenskab bringer saaledes ingen Overraskelser, ingen Afgivelser fra de udenlandske Hovedlinjer, men alligevel har vort Fag et eget Ansigt, der anviser Danmark en fremskudt Stilling i Rækken blandt de smaa Nationers musikvidenskabelige Indsats.